

2017-04-24

REMISSPROMEMORIA

FI Dnr 17-316

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag (redovisningsföreskrifterna).

Redovisningsföreskrifterna innehåller hänvisningar till och undantag från tillämpning av internationella redovisningsstandarder och rekommendationer från Rådet för finansiell rapportering. Föreskrifterna innehåller vidare hänvisningar till lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Finansinspektionen har identifierat behov av att göra vissa ändringar i föreskrifterna, främst motiverade av de nya internationella redovisningsstandarderna IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder samt de anpassningar till dessa standarder som Rådet för finansiell rapportering gjort i sina rekommendationer. I samband med att de nya standarderna ska börja tillämpas upphör IAS 18 Intäkter, och stora delar av IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, att gälla. Några ändringar aktualiseras dessutom av regeringens förslag till ändrade bestämmelser om bokföringsskyldighet för utländska försäkringsgivares filialer i Sverige (prop. 2016/17:149).

De föreslagna ändringarna innebär inte några förändringar i sak utan utgör följdändringar till förändringarna i IFRS-regelverket och de föreslagna lagändringarna i prop. 2016/17:149.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.3	Regleringsalternativ	5
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Ärendets beredning	6
2	Motivering och överväganden	6
2.1	IFRS 9 Finansiella instrument	6
2.2	IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder	7
2.3	Ändrade regler om bokföring i utländska filialer	9
2.4	Övergångsreglering av försäkringsföretags tillämpning av IFRS 9	9
2.5	Ikraftträdande och övergångsregler	10
3	Förslagets konsekvenser	11
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	11
3.2	Konsekvenser för företagen	11
3.3	Konsekvenser för FI	12
	 Bilaga 1	 13
	Bilaga 2	15

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Den 28 maj 2015 utfärdade International Accounting Standards Board (IASB) en ny internationell redovisningsstandard, IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Standarden syftar till att förbättra intäktsredovisningen och jämförbarheten mellan företag på ett globalt plan.¹

Den 24 juli 2014 utfärdade IASB en annan ny internationell redovisningsstandard, IFRS 9 Finansiella instrument. Standarden är ett resultat av de problem som uppstod med finansiella instrument under finanskrisen. Genom IFRS 9 uppnås en mer framåtriktande modell av redovisningen av förväntade förluster på finansiella tillgångar, vilket efterfrågats av G20-gruppen² som består av finansministrar och centralbankschefer från 19 av världens största ekonomier samt EU.

Den 22 september antog EU IFRS 15, och den 22 november antogs IFRS 9. Standarderna gäller från och med den 1 januari 2018.

I samband med att de nya standarderna börjar gälla kommer standarden IAS 18 Intäkter, och stora delar av IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, att utgå.

Med anledning av de nya standarderna, IFRS 15 och IFRS 9, publicerade Rådet för finansiell rapportering i januari 2017 en uppdaterad version av sin rekommendation för redovisning i juridisk person (RFR 2) med regler som ska gälla från och med den 1 januari 2018.

De ändringar som Finansinspektionen föreslår syftar i huvudsak till att anpassa Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag (redovisningsföreskrifterna) till de nya IFRS-standarderna och den nya rekommendationen från Rådet för finansiell rapportering. Dessutom föreslår Finansinspektionen ändringar i föreskrifterna med anledning av regeringens proposition 2016/17:149 Bokföringsbrott i filialer. I propositionen föreslås att vissa regler i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (filiallagen) överförs till bokföringslagen (1999:1078). Det innebär att vissa hänvisningar i föreskrifterna behöver justeras.

¹ Se skäl 2 till kommissionens förordning (EU) 2016/1905 av den 22 september 2016 om ändring av förordning (EG) nr 1126/2008 om antagande av vissa internationella redovisningsstandarder i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 vad gäller International Financial Reporting Standard 15.

² Se skäl 2 till kommissionens förordning (EU) 2016/2067 av den 22 november 2016 om ändring av förordning (EG) nr 1126/2008 om antagande av vissa internationella redovisningsstandarder i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 vad gäller den internationella finansiella rapporteringsstandard IFRS 9.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Nuvarande regelverk

Finansinspektionen ansvarar för att utveckla god redovisningssed för finansiella företag i den utsträckning det är ”påkallat med hänsyn till dessa företags särart” (8 kap. 1 § bokföringslagen). För att säkerställa en både hög och enhetlig standard för de finansiella företagens externa redovisning är Finansinspektionens policy att dessa, i princip, bör tillämpa samma regler som noterade företag. Särregler kan dock motiveras av att de finansiella företagen har en särskild lagstiftning eller verksamhet.

Noterade företag ska när de upprättar sin redovisning, för juridisk person, följa rekommendationen RFR 2 från Rådet för finansiell rapportering. Noterade finansiella företag ska upprätta sin koncernredovisning enligt internationella redovisningsstandarder som antagits av EU (IFRS).³

I redovisningsföreskrifterna hänvisar Finansinspektionen till de delar av IFRS-regelverket och rekommendationerna från Rådet för finansiell rapportering som försäkringsföretagen ska eller bör följa, dels i sin redovisning för juridisk person, dels i sin koncernredovisning. Av föreskrifterna framgår också vilka undantag som gäller med anledning av den särskilda lagstiftning som företagen ska följa.

Av redovisningsföreskrifterna framgår att alla försäkringsföretag, i juridisk person, bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder⁴ och rekommendationen RFR 2 Redovisning för juridiska personer från Rådet för finansiell rapportering. Detta gäller om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning, eller följer av föreskrifterna. Av föreskrifterna följer vidare att ett försäkringsföretag ska upprätta sin koncernredovisning enligt IAS-förordningen, så kallad full IFRS. Försäkringsföretaget bör också tillämpa rekommendationen RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner vid upprättande av koncernredovisning från Rådet för finansiell rapportering.

1.2.2 Kommande regelverk

De föreslagna ändringarna i redovisningsföreskrifterna är, vilket framgår av avsnitt 1.1, motiverade av uppdateringar av IFRS-regelverket samt ändringar i filiallagen och bokföringslagen.

IASB och Rådet för finansiell rapportering uppdaterar kontinuerligt sina redovisningsregler. Redovisningsföreskrifterna hänvisar till det vid varje tidpunkt gällande IFRS-regelverket som Europeiska kommissionen har antagit

³ Internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen).

⁴ International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting standards (IFRS), tolkningar från Standing Interpretations Committee (SIC) och tolkningar från IFRS Interpretations Committee (IFRIC Interpretations).

och till de vid varje tidpunkt gällande rekommendationerna och uttalandena från Rådet för finansiell rapportering. Eftersom redovisningsreglerna uppdateras kontinuerligt behöver Finansinspektionen i tillämpliga fall göra ändringar i redovisningsföreskrifterna.

Vidare planerar Europeiska kommissionen att anta ett antal ändringar av IFRS-regelverket under 2017, se vidare avsnitt 2.4 och bilaga 2.

I prop. 2016/17:149 föreslår regeringen förtydliganden i bestämmelserna om bokföringsskyldighet för utländska filialer i Sverige. Förslaget innebär bland annat att bestämmelserna om bokföring i utländska försäkringsgivares filialer i Sverige flyttas från filiallagen till bokföringslagen. Förutsatt att förslaget leder till lagstiftning, behöver Finansinspektionen ändra de motsvarande hänvisningarna i redovisningsföreskrifterna.

1.3 Regleringsalternativ

Syftet med redovisningsföreskrifterna är att säkerställa att försäkringsföretagen håller en hög och enhetlig standard i sin externa redovisning. En hög standard i den externa redovisningen är en förutsättning för att försäkringsföretagen ska vara transparenta och för att allmänheten ska ha ett stort förtroende för företagen. Finansinspektionen ser inte att det finns några alternativ till en reglering genom föreskrifter och allmänna råd för att uppnå detta, och väljer därför att föreslå ändringar i redovisningsföreskrifterna.

De föreslagna ändringarna utgörs främst av uppdateringar för att anpassa redovisningsföreskrifterna till nya IFRS-standarder, rekommendationer utgivna av Rådet för finansiell rapportering samt föreslagna ändringar i filiallagen och bokföringslagen.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen har i dag, enligt 4, 5, 7 och 8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag samt 19 b § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m. bemyndigande att bland annat meddela föreskrifter om

- försäkringsföretags löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning,
- koncernredovisning för finansiella holdingföretag, samt
- innehållet i den redovisning som lämnas för verksamhet i filial till utländska försäkringsföretag.

Finansinspektionen förutsätter att myndigheten även fortsättningsvis kommer att ha motsvarande bemyndiganden även om bestämmelserna om bokföring i utländska försäkringsföretags filialer i Sverige flyttas till bokföringslagen.

1.5 Ärendets beredning

För att bereda ärendet har Finansinspektionen använt en extern referensgrupp med representanter från berörda försäkringsföretag och branschorganisationer. På ett möte den 17 mars 2017 fick referensgruppen lämna synpunkter på förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna som skickats ut i förväg. Finansinspektionen har under det fortsatta arbetet beaktat referensgruppens synpunkter.

2 Motivering och överväganden

I detta avsnitt ger Finansinspektionen en närmare beskrivning av de föreslagna ändringarna i redovisningsföreskrifterna och de principiella överväganden som myndigheten har gjort.

Finansinspektionen föreslår dessutom vissa språkliga och redaktionella ändringar i redovisningsföreskrifterna som inte innebär någon ändring i sak och därför inte behandlas särskilt i remisspromemorian.

2.1 IFRS 9 Finansiella instrument

Syftet med IFRS 9 är att fastställa principer för redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder, som kommer att ge relevant och användbar information till användarna av finansiella rapporter för bedömning av belopp, tidpunkter och säkerhet om ett företags kassaflöden. Standarden omfattar de flesta typerna av finansiella instrument. Den innehåller dock vissa undantag för andelar i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures, leasingavtal, arbetsgivares rättigheter och skyldigheter enligt pensionsstiftelser, eget kapital-instrument samt rättigheter och skyldigheter enligt IFRS 4 Försäkringsavtal m.m.

Standarden omfattar bland annat följande områden:

- Regler om redovisning vid första tillfället och borttagande från rapporten över finansiell ställning (dvs. balansräkningen enligt lagen [1995:1560] om årsredovisning i försäkringsföretag [ÅRFL]).
- Klassificerings- och omklassificeringsregler för finansiella tillgångar och skulder samt inbäddade derivat.
- Värderings- och nedskrivningsregler.
- Regler om redovisning av vinster och förluster.
- Regler om säkringsredovisning.

Standarden skiljer sig från IAS 39 i vissa delar, bland annat i följande avseenden:

- Nya principer för klassificering och värdering av finansiella tillgångar. Avgörande för hur värderingen ska ske är företagets affärsmodell och kontrakterade kassaflöden.

- Ändrade principer för nedskrivningar. Nedskrivning på grund av inträffade förluster har ersatts med en modell som tar sin utgångspunkt i förväntade kreditförluster.
- Nya och utökade regler om säkringsredovisning.

IFRS 9 anger huvudsakligen två sätt att redovisa olika former av värdeförändringar (t.ex. omvärderingar och nedskrivningar). Dessa kan eller ska redovisas i

1. resultaträkningen, eller
2. övrigt totalresultat.

Det som är styrande för om värdeförändringarna för den finansiella tillgången eller skulden ska redovisas i resultaträkningen eller övrigt totalresultat enligt IFRS 9, är företags affärsmodell och villkoren i avtalen.⁵

Redovisning via övrigt totalresultat kan närmast beskrivas som redovisning i eget kapital. ÅRFL är mycket restriktiv i dessa delar. Huvudprincipen enligt ÅRFL är att värdeförändringar ska redovisas i resultaträkningen, men under vissa förutsättningar ska eller får ett försäkringsföretag redovisa värdeförändringar i fonden för verkligt värde (eget kapital), se 4 kap. 6 § ÅRFL och 4 kap. 14 d § ÅRL. Finansinspektionen ser inte något behov av särskilda föreskriftsändringar i dessa fall.

Finansinspektionens förslag och motiv till ändringarna

En stor del av reglerna i IAS 39 har utgått och i stället införts i IFRS 9. Vidare har Rådet för finansiell rapportering, i likhet med det som fanns för IAS 39, infört ett undantag från IFRS 9 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer, daterad januari 2017. Denna möjlighet till undantag bör, i likhet med det som gäller för IAS 39, inte utnyttjas. Med anledning av detta föreslår Finansinspektionen att de hänvisningsändringar som behövs i redovisningsföreskrifterna görs. Se bilaga 1 för fler detaljer.

2.2 IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

Syftet med IFRS 15 är att fastställa de principer som ett företag ska tillämpa för att redovisa användbar information för användare av finansiella rapporter om intäkters karaktär, storlek och tidpunkt samt säkerhet och kassaflöden som kommer från ett avtal med en kund.

Standarden gäller inte för avtal med kunder som omfattas av följande standarder:

⁵ Se t.ex. punkt 4.1.1–4.1.5 (klassificering av finansiella tillgångar), 5.2.1 och 5.2.2 (värdering efter första redovisningstillfället), 5.5.2–5.5.8 (nedskrivning och förlustreserv), 5.6.1–5.6.7 (omklassificering av finansiella tillgångar), 5.7.1–5.7.11 (redovisning av vinster och förluster), 6.5.8 (säkring av verkligt värde), 6.5.11 (säkring av kassaflöden) och 6.5.13 och 6.5.14 (säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet) i IFRS 9.

- Leasingavtal inom tillämpningsområde för IAS 17 *Leasingföretag*.
- Försäkringsavtal inom tillämpningsområde för IFRS 4 *Försäkringsavtal*.
- Finansiella instrument och andra avtalsenliga rättigheter eller skyldigheter inom tillämpningsområdet för IFRS 9 *Finansiella instrument*, IFRS 10 *Koncernredovisningar*, IFRS 11 *Samarbetsarrangemang*, IAS 27 *Separata finansiella rapporter* och IAS 28 *Innehav i intresseföretag och joint ventures*.

Finansinspektionens förslag och motivering till ändringarna

Med anledning av att IAS 18 ska ersättas av IFRS 15 föreslår

Finansinspektionen de hänvisningsändringar som krävs i redovisningsföreskrifterna. Enligt 4 kap. 8 § ÅRFL ska direkta och indirekta anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal tas upp som en tillgång, om de är av väsentligt värde för rörelsen som drivs under kommande år. Reglerna i ÅRFL omfattar både försäkringsavtal och investeringsavtal som de definieras i IFRS-regelverket. Därför föreslås att hänvisningen till IAS 18 i 4 kap. 4 § tas bort och ersätts med en hänvisning till ÅRFL om investeringsavtal. Det finns visserligen regler i IFRS 15 som anger att kostnader ska tillgångsföras i vissa fall (se punkterna 91–94). Eftersom bestämmelserna om aktivering av anskaffningskostnader i IFRS 15 inte är identiska med dem i ÅRFL bedömer Finansinspektionen att det är mer relevant att hänvisa till ÅRFL i denna del.

Vidare är reglerna i IFRS 15, i likhet med dem som fanns i IAS 18, relevanta för hur inbetalda premier relaterade till investeringsavtal bör intäktsföras. Ändringar av hänvisningar krävs därför i redovisningsföreskrifterna. Se bilaga 1 för fler detaljer.

I övrigt bedömer Finansinspektionen att huvuddelen av posterna i försäkringsföretagens balans- och resultaträkningar inte påverkas av IFRS 15. Detta eftersom de flesta av posterna avser försäkringsavtal, olika former av finansiella instrument eller övriga finansiella tillgångar och finansiella skulder. Finansinspektionen ser inte något behov av särskilda föreskriftsändringar i dessa fall.

IFRS 15 kan också vara tillämplig för olika former av provisioner som ett försäkringsföretag kan få, så kallade kickbacks. Redovisningen av dessa intäkter påverkas av avtalets utformning. Finansinspektionen bedömer dock att de poster där denna intäkt kan redovisas inte kommer att ändras, dvs. intäkterna ska fortsätta att redovisas i samma poster som i dag. I de fall reglerna om intäktsredovisning i IFRS 15 är förenliga med ÅRFL och annan svensk lagstiftning (t.ex. inkomstskattelagen [1999:1229]) om kickbacks bedömer Finansinspektionen att standarden bör tillämpas och att inga särskilda föreskrifter behövs. Försäkringsföretaget måste däremot utifrån avtalets natur, och när prestationen uppfylls, bedöma om dess avtal omfattas av IFRS 15 och om standardens regler är förenliga med lag, andra författningar och det som följer av redovisningsföreskrifterna (se 2 kap. allmänna råd 1).

Rådet för finansiell rapportering har, i likhet med det som fanns för IAS 18 Intäkter (tjänsteuppdrag) och IAS 11 Entreprenadavtal, infört ett undantag från IFRS 15 i RFR 2 Redovisning för juridiska personer, uppdaterad i januari 2017. Undantaget gäller de branscher som anges i 17 kap. 23 § inkomstskattelagen, dvs. pågående arbeten i byggnads-, anläggnings-, hantverks-, eller konsultrörelse. Finansinspektionen bedömer att inga särskilda föreskrifter behövs för undantaget i RFR 2.

2.3 Ändrade regler om bokföring i utländska filialer

Finansinspektionens förslag och motivering till ändringarna

Med anledning av regeringens förslag till lagändringar i prop. 2016/17:149 föreslår Finansinspektionen nödvändiga ändringar av hänvisningarna i redovisningsföreskrifterna. I propositionen föreslås förtydliganden i bestämmelserna om bokföringsskyldighet för utländska filialer i Sverige. Förslaget innebär bland annat att bestämmelserna om bokföring i utländska försäkringsgivares filialer i Sverige flyttas från filiallagen till bokföringslagen, vilket medför att vissa hänvisningar behöver bytas ut i föreskrifterna. Se bilaga 1 för fler detaljer.

2.4 Övergångsreglering av försäkringsföretags tillämpning av IFRS 9

För att hantera olika tillämpningsdatum för IFRS 9 Finansiella instrument och den kommande standarden för försäkringsavtal (IFRS 17 Insurance Contracts), gav IASB den 12 september 2016 ut en ändring av den befintliga standarden om försäkringsavtal (IFRS 4)⁶. Ändringarna gäller från och med den 1 januari 2018. Ändringarna beräknas antas av EU i slutet av 2017. Frågan har varit kontroversiell bland de europeiska försäkringsföretagen.

Ändringarna i IFRS 4 hanterar den temporära volatilitet i redovisat resultat som kan uppkomma genom att tillämpningen av IFRS 9 inleds tidigare än tillämpningen av den kommande försäkringsstandard (IFRS 17).

Ändringarna ger företagen en möjlighet att välja att tillämpa en av två tillvägagångssätt, *temporary exemption* eller *overlay approach* under en övergångsperiod.

Temporary exemption innebär i korthet att företag, vars verksamhet huvudsakligen utgörs av försäkringsverksamhet enligt IFRS 4 och som inte tidigare tillämpat IFRS 9, kan välja ett undantag från att tillämpa IFRS 9. Vissa kriterier ska dock vara uppfyllda vad gäller kravet på huvudsaklig verksamhet. De företag som uppfyller kriterierna kan då fortsätta att tillämpa IAS 39 för redovisningen av alla sina finansiella instrument eller finansiella tillgångar.

⁶ Amendments to IFRS 4 – Applying IFRS 9 Financial Instruments with IFRS 4 Insurance Contracts.

Tillämpningen av denna metod är begränsad till att gälla till och med det tidigaste av

- 1) räkenskapsåret som föregår det tillämpningsdatum som kommer att gälla för IFRS 17, och
- 2) det räkenskapsår som avslutas den 31 december 2020.

Företag som väljer denna metod måste lämna utökade tilläggsupplysningar. Försäkringsföretag vars huvudsakliga verksamhet består av så kallade investeringsavtal (fondförsäkring) kan troligvis inte tillämpa denna regel eftersom dessa företag i normalfallet inte är försäkringsgivare enligt definitionen i IFRS 4 bilaga A.

Overlay approach innebär i korthet följande. Alla företag som utfärdar försäkringsavtal enligt definitionen i IFRS 4 får justera sin resultaträkning för att eliminera den volatilitet i resultaträkningen som uppstår när IFRS 9 tillämpas. Företaget tillämpar då IFRS 9 men får omklassificera belopp mellan resultaträkningen och övrigt totalresultat för vissa utvalda finansiella tillgångar (framför allt tillgångar som täcker försäkringsskulden⁷). Resultatet blir att samma vinst eller förlust kommer att redovisas som om IAS 39 hade tillämpats vid redovisningen av dessa tillgångar. För övriga finansiella tillgångar tillämpas IFRS 9. Regelns utformning innebär att denna regel inte kan tillämpas på så kallade investeringsavtal (fondförsäkring). Tillgångar relaterade till investeringsavtal är explicit undantagna från möjligheten att tillämpa overlay approach. Se punkt 35E (b) i ändringen av IFRS 4.

Finansinspektionens förslag och motiv till ändringen

De två metoder som beskrivs ovan syftar främst till att minska volatiliteten i resultaträkningen i avvaktan på den nya försäkringsstandarden. ÅRFL och redovisningsföreskrifterna har strikta regler om vilka transaktioner som ska redovisas i resultaträkningen respektive i fonden för verkligt värde.

Mot bakgrund av att ÅRFL och redovisningsföreskrifternas regler gäller, föreslår Finansinspektionen inga ändringar i redovisningsföreskrifterna i denna del med anledning av övergångsregleringen för tillämpningen av IFRS 9.

I samband med referensgruppsmötet framkom det dock önskemål om ett förtydligande i föreskrifterna om att det är IAS 39 och inte IFRS 9 som tillämpas för de företag som utnyttjar det temporära undantaget. Finansinspektionen föreslår därför ett sådant förtydligande i 2 kap. allmänna råd 1.

2.5 Ikraftträdande och övergångsregler

Finansinspektionen föreslår att föreskriftsändringarna ska träda i kraft den 1 oktober 2017.

⁷ Försäkringstekniska avsättningar i redovisningsföreskrifterna.

De ändringar som Finansinspektionen föreslår med anledning av förslagen till lagändringar i filiallagen och bokföringslagen i prop. 2016/17:149, ska börja tillämpas samtidigt som lagändringarna. Det innebär att dessa ändringar gäller för årsbokslut och årsredovisningar som upprättas per den 31 december 2017.

Övriga ändringar ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2017, dvs. samtidigt som IFRS-ändringarna och ändringarna i Rådet för finansiell rapporterings rekommendation.

3 Förslagets konsekvenser

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som de föreslagna ändringarna får. Avsnittet om konsekvenser för företagen inleds med en redogörelse för vilka företag som omfattas och därefter följer en beskrivning av konsekvenserna för dessa företag. Vidare beskrivs konsekvenserna för samhälle och konsumenter samt för Finansinspektionen.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionen bedömer att de föreslagna föreskriftsändringarna inte får några konsekvenser för konsumenter och samhälle eftersom huvuddelen av ändringarna är följdändringar som görs med anledning av ändringar i IFRS-regelverket samt filiallagen och bokföringslagen. Ändringarna utgör inte heller några ändringar i sak.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

Huvuddelen av föreslagna ändringar i redovisningsföreskrifterna berör svenska försäkringsföretag, vissa filialer till utländska försäkringsföretag och skadeförsäkringsverksamhet som bedrivs från fasta driftsställen av generalagenter eller generalrepresentationer.

Enligt Finansinspektionens företagsregister finns det för närvarande 145 skadeförsäkringsföretag och 39 livförsäkringsföretag. Vidare finns det 31 filialer till utländska försäkringsföretag som driver verksamhet i Sverige.

Ändringarna berör inte understödsföreningarna eftersom dessa tillämpar äldre regler i ÅRFL och ÅRL samt äldre regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag, som numera är upphävda.

3.2.2 Kostnader för företagen

Finansinspektionen bedömer att ändringarna sammantaget underlättar tillämpningen av föreskrifterna genom att inaktuella regler tas bort och befintliga regler anpassas till uppdaterade IFRS-regler och lagregler.

Finansinspektionen bedömer att företagens konkurrensförmåga inte bör påverkas eftersom ändringarna omfattar samtliga försäkringsföretag som tillämpar redovisningsföreskrifterna.

Vidare bedömer Finansinspektionen att föreslagna ändringar i redovisningsföreskrifterna bör ha marginell inverkan på företagets redovisning eller processer och system för framtagande av redovisningsinformation. Detta eftersom ändringarna inte innebär några materiella förändringar i den information som företagen behöver ta fram. Ändringarna bör därför, enligt Finansinspektionens uppfattning, inte medföra några administrativa, materiella eller finansiella kostnader för försäkringsföretagen utöver de kostnader som uppstår med anledning av IFRS-ändringarna och lagändringarna.

3.2.3 Konsekvenser för små företag

Ändringarna bedöms inte få några konsekvenser för små försäkringsföretag eftersom de inte innebär några materiella förändringar av den information som företagen behöver ta fram.

3.3 Konsekvenser för FI

De föreslagna föreskriftsändringarna bedöms inte få några konsekvenser för Finansinspektionen eftersom huvuddelen av ändringarna är hänvisningsändringar på grund av IFRS-ändringarna och lagändringarna.

Bilaga 1

Förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna med anledning av IFRS 9:

- I 1 kap. 2 § 6 uppdateras hänvisningen i definitionen av investeringsavtal, från IAS 39 till IFRS 9.
- I 2 kap. allmänna råd 4 d om innehav för handel, uppdateras hänvisningen, från IAS 39 till IFRS 9.⁸
- I 2 kap. allmänna råd 4 e om att Rådet för finansiell rapporterings undantag från IAS 39 inte bör tillämpas, hänvisas i stället till att undantaget från IFRS 9 inte bör tillämpas.
- I 2 kap. allmänna råd 4 g om försäkringsföretags avtal om försäkring som gäller ersättning efter avslutad anställning, uppdateras hänvisning, från IAS 39 till IFRS 9.⁹
- I allmänna råden till 14 och 55 §§ i bilaga 3 om derivat, uppdateras hänvisningen från IAS 39 till IFRS 9.¹⁰
- I allmänna råden till 16 § i bilaga 3 om bortbokning av finansiella skulder för depåer hos företag som avgivit återförsäkring, uppdateras hänvisningen från IAS 39 till IFRS 9.¹¹
- I allmänna råden till 52 § i bilaga 3 om prövning av om överförda finansiella skulder för depåer från återförsäkrare bör tas upp i balansräkningen, uppdateras hänvisningen från IAS 39 till IFRS 9.¹²
- I allmänna råden till 54 § i bilaga 3 om utsläckning av skulder i balansräkningen för obligationslån, uppdateras hänvisningen från IAS 39 till IFRS 9.¹³

Förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna med anledning av IFRS 15:

- I allmänna råden till 4 kap. 4 § om förutbetalda anskaffningskostnader ersätts hänvisningen för så kallade investeringsavtal, som nu finns till IAS 18, med ÅRFL.
- I allmänna råden till 2 och 3 §§ i bilaga 4 uppdateras hänvisningen som anger att intäkter från investeringsavtal bör redovisas som en egen post, från IAS 18 till IFRS 15.

Förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna med anledning av prop. 2016/17:149:

- I 1 kap. 1 § tredje stycket uppdateras hänvisningarna om upprättande av årsredovisning respektive årsbokslut i filialer, från 14 § filiallagen till 6 kap. 3 a och 3 b §§ bokföringslagen.

⁸ Se t.ex. punkt 5.7.5, bilaga A och punkt B 7.2.1 i IFRS 9.

⁹ Se punkt 2.1.c i IFRS 9.

¹⁰ Se t.ex. bilaga A och punkt 4.2.1.a i IFRS 9.

¹¹ Se t.ex. punkt B 3.1.1 och 3.2.2–3.2.23 i IFRS 9.

¹² Se t.ex. punkt 3.1.1 i IFRS 9.

¹³ Se t.ex. punkt 3.3.1–3.3.4 i IFRS 9.

- I 1 kap. 1 § fjärde stycket uppdateras hänvisningarna om upprättande av årsbokslut för generalagenter eller generalrepresentation, från 14 b § filiallagen till 2 kap. 8 § bokföringslagen.
- I allmänna rådet till 1 kap. 1 § uppdateras hänvisningarna om upprättande av årsbokslut för generalrepresentation, från 14 b § första och andra styckena filiallagen till 4 kap. 8 § bokföringslagen.
- I 2 kap. allmänna råd 5 b fjärde och sjätte styckena för generalagenter eller generalrepresentation, uppdateras hänvisningen, från 14 b § filiallagen till 2 kap. 8 § bokföringslagen.

Bilaga 2

IFRS-ändringar som ännu inte är beslutade av EU

Följande regeländring som EU planerar att anta under 2017, medför förslag till ändring i redovisningsföreskrifterna.

- Amendments to IFRS 4: Applying IFRS 9 Financial Instruments with IFRS 4 Insurance Contracts, utgiven av IASB den 12 september 2016. Se avsnitt 2.4.

Följande regeländringar som EU planerar att anta under 2017, medför inga förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna.

- Amendments to IAS 12: Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses, utgiven av IASB den 19 januari 2016.
- Amendments to IAS 7 Disclosure Initiative, utgiven av IASB den 29 januari 2016.
- Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers, utgiven av IASB den 12 april 2016.
- Amendments to IFRS 2: Classification and Measurement of Share-based Payment Transactions, utgiven av IASB den 20 juni 2016.
- Amendments to IAS 40 – Transfers of Investment Property, utgiven av IASB den 8 december 2016.
- Annual Improvements to IFRS 2014–2016 Cycle, utgiven av IASB den 8 december 2016.
- IFRIC 22 Foreign Currency Transactions and Advance Consideration, utgiven av IASB den 8 december 2016.